

Papszentelő beszéd.

(1934 szeptember 2-án a székeskeresztúri zsinaton.)

Luk. 4. r. 16–19. v.: „És mene Názáretbe, ahol felneveltetett: és bemenvén szokása szerint szombat napon a zsinagógába, felállá olv. sni. És adák neki az Ezsaiás próféta könyvét és a könyvet feltárván, arra a helyre nyita, ahol ez vala írva: Az Urnak lelke van én rajtam, mivelhogy felkent engem, hogy a szegényeknek az evangéliumot hirdessem, elküldött, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsam, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek és a vakok szemeknek megnyilását, hogy szabadon bocsássam a lesujtottakat. Hogy hirdessem az Urnak kedves esztendejét.“

Galilea köves mezején bolyong a nép. Új próféta hírét hallották. Várnak, keresnek, mert óhajtanak valami újat, ami reményt táplál, hitet ébreszt s a lankadt testet új erőhez juttatja.

Nyilvánvaló, hogy Jézust keresik, de Jézust nem találják, mert ő a próféták iskolájában, a pusztában rejtőzik. Önmagát keresi. Lelkével áll harcban s ez a lélek így sóhajt fel: Uram, ne vigy kísértésbe és szabadíts meg a gonosztól. Még nem teljes az erő a győzelemre. Még hiányzik valami. Hiányzik az isteni szót, az az elhívás, mely elől nincs menekvés. Hová forduljon? Töprenkedik magában. És méne Názáretbe, az ő városába. Otthonába. És ott bemene a zsinagógába. Az Isten házába, amelyről megmondattott, hogy a menyország kapuja. Ez kellett nyugtalan lelkének.

Itt az ifjú lelke, az erőt és megnyugvást kereső lélek találkozott az erős, a tökéletes lélekkel. És megtörtént a nagy átalakulás.

Az ingadozó lélek megszilárdult. Ujjá született. A világi ember magára öltötte a próféta palástját és bátorsággal szól: Isten lelke van én rajtam, aki elküldött, hogy hirdessem az Urnak kedves esztendejét, mely a szegényeknek új evangélium, a betegszívűeknek gyógyulás, a foglyoknak szabadulás, a vakoknak szemök megnyitása.

Ez az új élet útja, melyről többé nincs visszatérés. Ez szemtől szembe találkozás az égi Atyával, akinek lelke míveli mindezt. Ez az, ami Jézust Krisztussá, az Ur fölkentjévé avatta.

Ez az, kedves ifjú lelkész-papok, aminek előbb-utóbb meg kell történnie mindenkivel, aki az Ur palástját vállára veszi. A léleknek ezt a kitöltését meg kell érezni. Talán akkor, amikor a kezdő ifjú először találkozik Jézussal, vagy akkor, amikor a Krisztus születése szép ünnepén először mondja el: hirdetek nektek nagy örömet, mely az egész népnek öröme léssen. És ha még mindig késne a megjelenésnek, az újjászületésnek ez a nagy eseménye, ime a felszentelésnek, a megszentelődésnek ez a nagy, ez a hevitő órája, itt a szent zsinati gyülekezet előtt, ahol ti, unitárius hitünk apostolai, így szokatlan nagy számban (28-an) gyűltetek össze.

Nekem jutott az a főpásztori szerencse, hogy mindenkit elküldhetelek a mi drága unitárius gyülekezeteinkhez és nekünk, hogy egyházunknak kezdete óta gyakorolt szertartása szerint, kezünknek fejetekre tételével bevegyük tőletek az egész életre elkötelező szent esküt.

Mielőtt ezt tennők, szívem egész melegével és lelkemnek megábrázóan komoly elgondolásával figyelmeztetek arra, hogy ti egyen-egyen és összesen:

1. Jézusnak nemcsak követői, hanem evangéliumának megvalósítói,

2. népünknek megváltói vagytok.

Érzem és átlátom, hogy igen súlyos feltételeket szabtam előtökbe. Megmagyarázom elgondolásomat.

Hogy az unitárius pap Jézus követője és evangéliumának megvalósítója, ahhoz nem férhet semmi kétség, hiszen annyi évi tanulmány ideje alatt mindig a Názareti volt előttek, akár az evangéliumokat, akár az apostolokat, akár a keresztény egyházat, akár a mi unitárius egyházunkat és hitünket tanulmányoztátok. Bizony hajlandó volnék igazat adni a Jelenések írójának: Jézus, ama Krisztus, az Alfa és az Omega.

Mit jelent ez ifjú papok serege? Jelenti, hogy Jézus nélkül élnünk nem lehet, s hogy miként Jézusnak, nekünk, nektek le kell vetkezni az ó-embert és felöltöni az újat. Ha a názáreti József fia átváltozott Krisztussá, minden igaz papnak át kell változnia új emberre, akinek az Atya házában kell foglalatosnak lennie.

Nem tudom eldönteni, s azt hiszem, még sokáig nyílt kérdés lesz, hogy Jézusnak meg volt-e adva a csodatevő isteni erő. Ti tudjátok, hogy a keresztény emberiség nagy része ma is, szó szerint hiszi, hogy Jézus a vizet borrrá változtatta s a halottat feltámasztotta. Azt én is hiszem és hirdetem, hogy az a nép, amely tőle jelt kívánt minden mozdulatában, sőt palástja érintésében is meglegelte a csodatevő erőt, mert *hitte*, hogy Jézus a Krisztus, mindent megtehet.

Ez az éhező és szomjuhozó lélek műve a hitéletben. Ez ad magyarázatot ahhoz az előttünk ismeretlen tüneményhez, amely Pált apostollá, Istvánt és Dávid Ferencet martírrá fanatizálta. De ez az, kedves ifjú papok, ami nélkül a mai papnak egész hatást elérnie lehetetlen. Mondjam-e, hogy nektek oda kell fanatizálni magatokat, hogy amikor Jézus szavait ajkatokra veszitek, ti az ő megszemélyesítője, ő maga vagytok, akitől nem szakíthat el titeket ez a keservesen sanyarú élet, sőt még a halál sem.

Midőn ezt a követelést állítom föl az unitárius pap előtt, elégtételt szolgáltatok elődeinknek azért a rettentő sok üldözésért, gyöt-rődésért, melyet a fejedelmi korszakban és a Habsburg-uralom alatt szenvedtek és kiállottak, mert Jézus Krisztust nem imádták Isten gyanánt. Bizony, ha elgondoljuk a multat, fősóhajtunk: Isten csodája, hogy áll még egyházunk s él benne a hívők serege. Terjedelmes tanulmányban tártam föl előttetek elődeinknek a lélek táplálására irt gyönyörű imádságait és énekeit.

Más egyházak Krisztus vére megváltó erejére támaszkodnak. Mi nem a kereszten, nem a halálban, hanem az életben keressük a megváltást, az üdvözülést. Mi Jézus önfeláldozó munkájában, eszméiben, hitében, lelkében, tanításai és evangéliuma szépségében keressük és találjuk meg azt, ami megnyugtat és boldogít. Mi azt hisszük, hogy ha Jézus útjain járunk, megközelítjük azt az ideált, mely az istenfiuság szentségében, élet, út és igazság lesz számunkra. Mi a tiszta lelkek társaságában bizunk és hisszük, hogy Istentől bocsánaíot nyer minden megtérő. Megrendít a sok bűn és gonosz-

ság, de hiszünk az emberiség haladásában és javulásában. Nekünk Isten háza az a szent hely, hová megigazulni megyünk s midőn Jézus emléke szent jegyeit vesszük, érezzük jelenlétét és áldó hatását.

Nekem úgy tetszik, hogy a buzgó unitárius mindig közelebb érzi magát Jézushoz, mint azok, akik őt Isten gyanánt imádják. Hisszük, hogy midőn Jézust ily szellemben követjük, Isten szándékát és akaratát valósítjuk meg.

Ugy fogom fel Jézusnak Istenhez és az emberhez való viszonyát, hogy az szerencsés megoldása és kiegyenlítése annak a nagy különbségnek, amely elválasztotta a bűnös embert Istentől és megfosztotta a földi boldogság, béke és biztonság érzetétől.

Ugy érzem, hogy midőn én, a gyarló, gyenge pap, megfoghatom Jézusom kezét és meghallom szavát: ne félj, bizzál, a te hited megtart tégedet, ugyanakkor az eróm megnövekedik és biztonság érzetével hiszem, hogy kezem érintésétől az az elsvadó beteg bizalmat és bátorítást merit szavaimból, a hitelenség sötét-ségében vergődő Istenhez tér. Csodatevő erő ez Jézus evangéliuma hirdetésében. Nektek, ifjú papok, hinnetek kell, hogy

az unitárius pap népünknek a bűntől megváltója.

Ne legyen botránkozás közöttetek, érdemes hallgatóim, zsinati gyülekezet. Tudom én, nagyon jól tudom, hogy ml unitárius papok nagyon gyarló és gyenge emberek vagyunk. Tudom azt is, hogy ez ifjú sereg mindenike a háború romjai fölött bolyongva és bizonytalankodva jutott el az unitárius szószékig. Tudom, hogy nekik a hősi halottnak emléket állítani s a falú elhullott színét-virágát siratni kell. Tudom azt is, hogy némelyike félig üres tornyot talált, mert a háború még harangjainkat is elsodorta volt. De azt is hiszem és tudom, hogy népünknek az a ragaszkodása, mely nem tűri, hogy a templom pap nélkül maradjon, az az áldozatos szolgálát, amelyet a legkisebb falu népe is meghoz az ő belsőemberei asztalára, olyan tisztító tűz, amely leolvasztja a legridegebb lélekről is azt a salakot, amelyet a mai világ kapkodó és újat kereső bizonytalansága olykor még Jézus tanítványára is ráragasztott.

Ujból is kérdezem: Volna közöttetek csak egy is, aki a Pál damaszkusi útján ne hallotta volna ezt a kérdést: Saul, Saul miért üldözöl engemet. Nehéz neked az ösztön ellen hadakoznod.

Boldog az közöttetek ifju papjaim, aki ezen a lelki keresztségen, s Sátánnal való pusztai harcon, diadalmasan átesett.

De ha mégis volna, itt a szent alkalom. Itt nemcsak a felszentelést, hanem a megszentelődést sem lehet elkerülni. Ez a tisztulás, a megtisztulás, a purgatorium rettenetes alkalma! Ha csak egyik is nem így gondolja, siessen és ne várja be az utolsó vacsorát, midőn Jézussal szembe kerül!

Nincsen és ifju embernek nem adatik olyan rettentően komoly munkakör, amilyen a mai lelkipásztor-papé. Egyik föladat, hogy Jézust megvalósítsa népe között a saját életében és munkásságában, a másik, hogy Istennek és Istenben éljen a nép javára.

Nem tudok elképzelni olyan lelkipásztor-papot, aki csak egy napot is áttudna élni anélkül a tudat nélkül, hogy ő Isten szolgája a nép javára. Ő Isten kiválasztott eszköze. Ő neki is szól, amit a próféta Jézusnak mondott: neki a vakoknak látást, a betegszívűeknek gyógyulást, a foglyoknak szabadulást kell nemcsak hirdetni, hanem adni. Hogy ez valóra válhasson, a papnak hinnie kell, hogy neki ez a hatalom megadatott. Ne mondd, hogy ifju vagyok én és erőtlen mert: erős az lélek, Istennek lelke, amely tebenned van. Tudd meg, hogy helyetted senki el nem végezheti a te munkádat. Tudd meg, hogy neked adatott az az erő, hogy a hitetlenben fölébreszd a hitet, mert *Isten nélkül senki nem élhet, mert akár élünk, akár meghalunk, az Istenéi vagyunk.*

Fanatikus hittel kell hinned, hogy neked Jézus nyomában haladva Isten után minden lehetséges lesz. Hinned kell, hogy a harag, a gyűlölet, a bosszu, a keserűség, még a szegénység is eloszlik vagy megenyhül, ha te az unitárius pap egyszerű palástjával nyert méltósággal és tisztelettel, helyesen élve, jársz néped között és szólsz az Isten házában. Neked hinned kell, hogy a rád bizott gyülekezet mindenik tagjának a szívéhez férhatsz. Hinned kell, hogy a te erős hited, miként hajdan a Mózes vesseje, a sziklából is forrást fakaszt.

Népünk az élet sivatag pusztáján bolyong. Várja az új prófétát. Megváltót vár. Te vagy az az ember! Te vagy az, aki eljövendő vala. Tied a nyáj kicsinye, nagyja. Tied élete, hite, jóléte, boldogsága. Azért hívott, mert veled akar élni. Azért küldöttelek, mert hiszem, hogy te vagy az, akit vártak és aki eljövendő vala!

Kérlek hát kedves ifjú papok: legyetek büszkék unitárius multunkra és elődeitekre!

Legyetek szerény, de öntudatos unitáriusok.

Legyetek haladó, de nem romboló reformátorok.

Bátor, de nem önhitt igehirdetők.

Tudjatok tünni, bizni és kitartani.

Higgyétek, hogy unitárius papnak lenni szép és dicső gondolat.

Induljatok hát: hirdessétek a szegényeknek az evangéliumot, gyógyítsátok a töredelmes szívűeket, nyissátok föl a vakok szemét és bocsássátok szabadon azokat, akik a bánat és keserűség, a csapás és a sors üldözöttei, szabadítsátok ki fogságokból és hirdessétek az Urnak kedves esztendejét.

Népünket boldogítva, legyetek boldogok! Amen.

Dr. Boros György, unitárius püspök

Lelkész felszentelésünk.

Lelkész felszentelést foganatositottunk szeptember 2-án Székelykereszturon. A felszentelés helye annyiban jelentős, hogy emlékeink helyhez vannak kötve. Az a hitünk, hogy most felszentelt lelkészeink hálás szeretettel fognak emlékezni mindenkoron Székelykereszturra, ez egyházközségünknek az egyházi életünkben való szerepére, érdekeire, mert hisz egyházunk szolgálatára végleges elkötelezésük kedves emléke e helyhez fűződik.

A lelkész felszentelést zsinati főtanácsi üléssel kapcsolatban kívántuk foganatositani. Sajnos! zsinattartásunk indokolatlanul megakadályoztatott, a felszentelést azonban mégis foganatositottuk főhatóságunk utólagos jóváhagyása érzetében, mert az már halaszthatatlan szükségként jelentkezett.

28 ifju lelkészt hívtunk el és avattunk fel hitünk és egyházunk apostolaivá. Felszenteltük őket. Mikó Lőrincnek „az Unitárius vallásközönség igazgatási rendszere“ című örökértékű munkája 117 §-a szerint a felszentelési ünnepélyességek 5 vonatkozásban jelentőségteljesek. E szerint a felszentelés magában foglalja:

1. a *fogadástételt* (votum) mely szerint az, aki papságra szánja magát a főtanácsi ülésen és templomban is élő szóval nyilváníttja, hogy vallásunk elveit minden képmutatás nélkül magáéinak vallja: azokban ujitást nem teszen, hanem változtatás nélkül hirdeti: papi hivatását szentül és kegyesen folytatja: abban állhatatosan megmarad, s az egyházi rendszabályoknak magát aláveti. (Discip. Eccl. De officio ordinandorum puncto 1—6. 7. 8. és Kolv. főtanács p. 16. 17. 18.)

2. a *kötelezést*, mely szerint midőn a püspök a felszentelendőket a templomban viszont felszólítja, ha szándékukban állhatatosan meg kívánnak-e maradni, a megmaradni kívánók saját kezükkel beir-